

POSTANOWIENIE

Dnia 14 listopada 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

Prezes SN Joanna Lemańska (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Paweł Księżak

SSN Adam Redzik

w sprawie z protestu D. B.

przeciwko ważności wyborów do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej i Senatu Rzeczypospolitej Polskiej zarządzonych na 15 października 2023 r.,

przy udziale Prokuratora Generalnego i Przewodniczącego Państwowej Komisji Wyborczej,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych w dniu 14 listopada 2023 r.,

pozostawia protest bez dalszego biegu.

UZASADNIENIE

Pismem sporządzonym 16 października 2023 r. i wniesionym do Sądu Najwyższego 18 października 2023 r. D. B. (dalej: „skarżący”) złożył protest wyborczy, domagając się stwierdzenia nieważności wyborów parlamentarnych, zarządzonych na 15 października 2023 r. Jednocześnie skarżący wniósł o rozpoznanie niniejszej sprawy przez Sąd Apelacyjny w Warszawie.

W uzasadnieniu protestu skarżący podniósł, że w prowadzonej do dnia rozpoczęcia ciszy wyborczej kampanii przedwyborczej, przedstawiciele partii politycznych dopuścili się szeregu przestępstw, polegających na

„propagowaniu publicznie ideologii nazistowskiej” oraz „wielokrotnym publicznym szkalowaniu Rosjan”. Skarżący zaznaczył również, że zgodnie z nieoficjalnymi, ale podanymi do publicznej wiadomości, wynikami wyborów, nowy parlament w większości będzie składać się z członków dwóch partii politycznych, „które to partie podczas kampanii wyborczej wykazywały szczególnie nazistowski charakter”.

Prokurator Generalny oraz Przewodniczący Państwowej Komisji Wyborczej wniesli o pozostawienie protestu bez dalszego biegu jako niespełniającego warunków formalnych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Protest należało pozostawić bez dalszego biegu.

Na wstępie podkreślenia wymaga, że w myśl art. 26 § 1 pkt 2 Ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o Sądzie Najwyższym (tekst jedn. Dz.U. 2023, poz. 1093, ze zm.) rozpoznawanie protestów wyborczych należy do wyłącznej właściwości funkcjonalnej Sądu Najwyższego. Stąd nie zasługiwał na uwzględnienie wniosek o przekazanie niniejszej sprawy do Sądu Apelacyjnego w Warszawie.

Zgodnie z art. 241 § 1 ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. Kodeks wyborczy (tekst jedn. Dz.U. 2022, poz. 1277 ze zm., dalej: „k.wyb.”), protest przeciwko ważności wyborów do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej wnosi się na piśmie do Sądu Najwyższego w terminie 7 dni od dnia ogłoszenia wyników wyborów przez Państwową Komisję Wyborczą w Dzienniku Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej. Nadanie w tym terminie protestu w polskiej placówce pocztowej operatora wyznaczonego w rozumieniu ustawy z dnia 23 listopada 2012 r. - Prawo pocztowe jest równoznaczne z wniesieniem go do Sądu Najwyższego. Taki sam termin obowiązuje dla protestów przeciwko ważności wyborów do Senatu Rzeczypospolitej Polskiej (art. 241 § 1 w związku z art. 258 k.wyb.).

W świetle powyższego nie ulega wątpliwości, że warunkiem dochowania terminu, określonego w art. 241 § 1 k.wyb., jest wniesienie protestu wyborczego dopiero po ogłoszeniu wyników wyborów we wskazanym w tym przepisie dzienniku urzędowym (postanowienie Sądu Najwyższego z 6 listopada 2019 r., I NSW 99/19). Siedmiodniowy termin do wniesienia protestu wyborczego zaczyna przy tym biec

od dnia następnego po dniu ogłoszenia przez Państwową Komisję Wyborczą wyników wyborów w Dzienniku Ustaw (zob. B. Dauter, J. Zbieranek [w:] K. W. Czaplicki, S. J. Jaworski, A. Kisielewicz, F. Rymarz, B. Dauter, J. Zbieranek, *Kodeks wyborczy. Komentarz, wyd. II*, Warszawa 2018, art. 241).

W judykaturze Sądu Najwyższego przyjmuje się jednocześnie, że dla oceny, czy protest został wniesiony w terminie znaczenie ma uwzględnienie daty właściwej dla wybranego przez składającego protest sposobu jego wniesienia. Jeżeli zatem wnoszący protest decyduje się na złożenie go bezpośrednio w Sądzie Najwyższym, ocena tego, czy protest jest złożony w terminie następuje przez pryzmat daty wniesienia bezpośrednio do Sądu Najwyższego. Za tym stanowiskiem przemawia nie tylko wykładnia językowa, ale również funkcjonalna. Istotą wniesienia protestu wyborczego jest bowiem kwestionowanie w całości lub w części obwieszczenia Państwowej Komisji Wyborczej o wyniku wyborów. Oczywiście jest natomiast, że nie można tego wyniku kontestować, nie znając treści obwieszczenia.

Obwieszczenia Państwowej Komisji Wyborczej o wynikach wyborów do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej oraz do Senatu Rzeczypospolitej Polskiej, przeprowadzonych w dniu 15 października 2023 r., zostały wydane w dniu 17 października 2023 r. i opublikowane w Dzienniku Ustaw w dniu 18 października 2023 r. odpowiednio pod pozycjami 2234 i 2235. Oznacza to, że siedmiodniowy termin do wnoszenia protestów przeciwko ważności tegorocznych wyborów do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej oraz do Senatu Rzeczypospolitej Polskiej rozpoczął bieg w dniu 19 października 2023 r. i upłynął z dniem 25 października 2023 r.

W niniejszej sprawie protest wyborczy okazał się przedwczesny. Został on bowiem złożony do Sądu Najwyższego 18 października 2023 r. (data prezentaty), a zatem jeszcze przed dniem, od którego zaczął biec ustawowy termin do jego wniesienia. Okoliczność tą przyznał zresztą sam skarżący w uzasadnieniu protestu, odwołując się do „nieoficjalnych, ale podanych do publicznej wiadomości, wyników wyborów”. Okoliczność ta, zgodnie z treścią art. 243 § 1 w związku z art. 258 k.wyb. powoduje zarazem konieczność pozostawienia protestu skarżącego bez dalszego biegu. W orzecznictwie konsekwentnie przyjmuje się, że niedochowanie terminu określonego w art. 241

§ 1 k.wyb. następuje bowiem nie tylko wówczas, gdy protest zostaje wniesiony po jego upływie, ale także wtedy, gdy jego wniesienie następuje jeszcze przed dniem, od którego zaczyna bieg ustawowy termin do jego wniesienia (zob. postanowienia Sądu Najwyższego: z 20 września 2011 r., III SW 12/11; z 16 listopada 2011 r., III SW 17/11; z 17 czerwca 2014 r., III SW 21/14; z 10 czerwca 2015 r., III SW 36/15; z 24 października 2019 r., I NSW 86/19; z 6 listopada 2019 r., I NSW 99/19; z 24 sierpnia 2023 r., I NSW 11/23).

Należy odnotować, że powodem pozostawienia protestu bez dalszego biegu w niniejszej sprawie jest także brak oznaczenia w nim numeru PESEL skarżącego, co stanowi jego brak formalny, uniemożliwiający merytoryczne rozpoznanie (tak też Sąd Najwyższy w postanowieniu z 24 sierpnia 2023 r., I NSW 11/23).

Jednocześnie zaznaczyć należy, że żaden z podniesionych przez skarżącego zarzutów, na których oparty został protest, nie spełnia warunków określonych w art. 82 § 1 k.wyb. Zgodnie z powołanym przepisem, protest wyborczy może opierać się na jednej z dwóch ustawowych przesłanek, a mianowicie: dopuszczeniu się przestępstwa przeciwko wyborom, określonego w rozdziale XXXI Kodeksu karnego, mającego wpływ na przebieg głosowania, ustalenie wyników głosowania lub wyników wyborów lub naruszeniu przepisów Kodeksu wyborczego dotyczących głosowania, ustalenia wyników głosowania lub wyników wyborów, mającym wpływ na wynik wyborów. Oznacza to, że wszelkie kwestie dotyczące prowadzenia kampanii przedwyborczej, na które powoływał się skarżący, nie mogą być przedmiotem protestu.

Mając na względzie powyższe, na podstawie art. 243 § 1 w związku z art. 258 k.wyb. Sąd Najwyższy orzekł, jak w sentencji.

[SOP]

[ms]

